

Облікова картка дисертації (ОКД)

Шифр спецради: ДФ 35.051.105

Відкрита

Вид дисертації: 08

Державний обліковий номер: 0823U100491

Дата реєстрації: 14-07-2023

1. Відомості про здобувача

ПІБ (укр.): Ковальчик Христина Романівна

ПІБ (англ.): Kovalchuk Khrystyna Romanivna

Шифр спеціальності, за якою відбувся захист: 035

Дата захисту: 12-07-2023

На здобуття наукового ступеня: Доктор філософії (д.філ)

Спеціальність за освітою: Середня освіта (Англійська мова та література)

2. Відомості про установу, організацію, у вченій раді якої відбувся захист

Назва організації: Львівський національний університет імені Івана Франка

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Код ЄДРПОУ: 02070987

Адреса: вул. Університетська, буд. 1, м. Львів, Львівська обл., 79000, Україна

Телефон: 380322616048

E-mail: zag_kan@lnu.edu.ua

WWW: <http://www.lnu.edu.ua>

3. Відомості про організацію, де виконувалася (готувалася) дисертація

Назва організації: Львівський національний університет імені Івана Франка

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Код ЄДРПОУ: 02070987

Адреса: вул. Університетська, буд. 1, м. Львів, Львівська обл., 79000, Україна

Телефон: 380322616048

E-mail: zag_kan@lnu.edu.ua

WWW: <http://www.lnu.edu.ua>

4. Відомості про організацію, де працює здобувач

Назва організації: Львівський національний університет імені Івана Франка

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Код ЄДРПОУ: 02070987

Адреса: вул. Університетська, буд. 1, м. Львів, Львівська обл., 79000, Україна

Телефон: 380322616048

E-mail: zag_kan@lnu.edu.ua

WWW: <http://www.lnu.edu.ua>

5. Наукові керівники та консультанти

Наукові керівники

Гриня Наталія Олександрівна (к. філол. н., доц., 10.02.04)

6. Офіційні опоненти та рецензенти

Офіційні опоненти

Макарук Лариса Леонідівна (д. філол. н., професор, 10.02.04)

Бистров Яків Володимирович (д. філол. н., професор, 10.02.04)

Рецензенти

Яхонтова Тетяна Вадимівна (д. філол. н., професор, 10.02.04)

Татаровська Олеся Василівна (к. філол. н., доц., 10.02.04)

7. Підсумки дослідження та кількісні показники

Підсумки дослідження: 22 - Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Кількість сторінок: 202

Кількість додатків: 2

Ілюстрації:

Таблиці: 1

Схеми: 3

Використані першоджерела: 376

Кількість публікацій: 21

Кількість патентів:

Впровадження результатів роботи:

Мова документа: Українська

Зв'язок з науковими темами: 0121U110557

8. Індекс УДК тематичних рубрик НТІ

Індекс УДК: 81'373; 001.4, 81'373.612:811.11

Тематичні рубрики: 16.21.47

9. Тема та реферат дисертації

Тема (укр.)

Структурно-семантичні та функціональні параметри англійської термінології сфери мобільного зв'язку

Тема (англ.)

Structural-semantic and functional aspects of English terminology in the field of mobile communications

Реферат (укр.)

Дисертаційне дослідження присвячене аналізу структурно-семантичних і прагматико-функціональних аспектів термінотворення сучасної англійської мови у сфері мобільного зв'язку, які характеризуються тенденцією розвитку та появою нових значень терміна, які перебувають у тісному зв'язку зі словами загальноживаної мови. У науковій розвідці зосереджено увагу на дослідженні та виявленні нових смислів – термінів мобільного зв'язку, їх семантичного наповнення та словотвірного потенціалу, висвітлено тенденції розвитку фахової мови на основі фразеологічних, метафорико-метонімічних переосмислень. Аналіз досліджуваної фахової термінової лексики засвідчує зміну концептуальної картини світу та лексичної (мовної) картини. Неологічні процеси та міжмовні впливи потребують фіксації та кодифікації досліджуваних термінів, увиразнюють прагматичні чинники, які впливають на появу та узус нових терміноодиниць у сучасній терміносистемі мобільний зв'язок. Поява нових термінів сфери мобільних технологій, що перманентно виникають на підставі дії внутрішніх чинників еволюції фахової мови, також пов'язані з дією внутрішніх законів спеціальної сфери науки, закону аналогії, закону мовної економії, тенденції до однотипності тощо. Задля адекватного розуміння внутрішнього семантичного потенціалу терміна треба з'ясувати його морфологічну структуру, семантичні особливості, що відрізняють термін від загальноживаних слів, а також його специфіку у контекстуальному функціонуванні. Терміни на позначення мобільного зв'язку відрізняються від слів загальномовної лексики чіткою семантичною окресленістю меж і специфічним відтворенням спеціальних понять їх прагмалінгвістичного потенціалу. У дисертації комплексно досліджено лексико-семантичні та лінгвопрагматичні аспекти терміносистеми мобільного зв'язку, з'ясовано, що термінологія субмови мобільного зв'язку утворює окрему галузеву терміносистему з її понятійно-термінологічним апаратом, продуктивним лексико-семантичним, прагмалінгвістичним потенціалом творення нових спеціальних понять. З'ясовано, що комплексний аналіз структурних і семантичних параметрів термінологічних одиниць досліджуваної сфери сприяв виділенню найпродуктивніших моделей утворення нових термінів, які передусім виконують сигніфікативну, денотативну та конотативну функції у спеціальних контекстах мобільного зв'язку. Дослідження щодо вираження смислових нюансів термінологічних одиниць сфери мобільного зв'язку охоплюють структурні, лексико-семантичні та функціональні аспекти англійської фахової мови. Наукова новизна дослідження передбачає комплексне застосування методики семантичного аналізу терміна «значення-смысл» (С.О. Гурського), в основі якого різні смисли того самого знака на рівні мовлення – це не різні варіанти одного інваріанта, а результат креативного, абстрагованого поєднання носієм мови семантичного інваріанта у парадигматиці системи мови змінними поняттями у синтагматиці мовлення. Саме узагальнене, абстраговане інваріантне значення термінологічної одиниці дає змогу “мігрувати” з однієї терміносистеми в іншу, функціонуючи водночас як загальноживане слово, і як термін спеціальної сфери. Не менш важливим у новизні дослідження є процес абстрагування мислення та подальше виокремлення інваріантного значення з його численних дефініцій у словниках і спеціальних текстах-контекстуальних утвореннях. Теоретико-методологічною основою дослідження слугують праці з термінознавства, лінгвістики, семантики, галузевого термінознавства, мовознавства та інші. Дослідження термінології мобільних технологій зумовлена загальною спрямованістю сучасних лінгвістичних досліджень на визначення галузевих термінологій у ракурсі виявлення особливостей їх творення, структури, семантики та функціонування у спеціальній сфері. Перспективний напрям подальших досліджень вбачаємо в комплексному аналізі численних нових смислів на основі актуалізації диференційних, градаційних і потенційних сем. Дослідження зумовлене необхідністю аналізу широкого застосування нової лексики сфери технологій мобільного зв'язку, важливістю та специфікою цієї сфери. Залучені у науковій праці дослідницькі методи та методика сприятимуть усебічному аналізу лінгвокультурологічних і лінгвопрагматичних аспектів інших фахових мов у різних національних варіантах сучасної англійської мови.

Реферат (англ.)

The dissertation is devoted to the analysis of the structural-semantic and pragmatic-functional aspects of term formation in the modern English language within the field of mobile communication, which are characterized by the development trend and the emergence new senses of the term, which are closely related to the words of the common language. In scientific research, attention is focused on the research and discovery of new senses - terms of mobile communication, their semantic content and word-forming potential, the trends of professional language development on the basis of phraseological, metaphorical and metonymic reinterpretations are highlighted. The analysis of the researched professional term vocabulary proves the change of the conceptual picture of the world and the lexical (linguistic) depiction. Neological processes and cross-linguistic influences require fixation and codification of the studied terms, express pragmatic factors that influence the emergence and use of new

term units in the modern terminological system of mobile communication. The appearance of new terms in the field of mobile technologies, which permanently arise on the basis of the action by internal factors in the evolution of a specialized language, are also related to the action of the internal laws in a special field of science, the analogy law, the law of linguistic economy, the tendency to homogeneity, etc. In order to adequately understand the internal semantic potential of the term, it is necessary to find out its morphological structure, semantic features that distinguish the term from commonly used words, as well as its specificity in contextual functioning. The terms for mobile communication differ from the words of the general language vocabulary by a clear semantic delineation of boundaries and a specific reproduction of special concepts of their pragmalinguistic potential. The dissertation comprehensively researches the lexical-semantic and linguo-pragmatic aspects of the mobile communication term system, it is found that the terminology of the mobile communication sublanguage forms a separate industry term system with its conceptual and terminological apparatus, productive lexical-semantic, pragmalinguistic potential for creating new special senses. It was found out that a comprehensive analysis of the structural and semantic parameters of the terminological units of the researched field contributed to the selection of the most productive models of the formation new terms, which primarily perform significant, denotative and connotative functions in special contexts of mobile communication. Research on the expression of semantic nuances of terminological units in the field of mobile communication covers structural, lexical-semantic and functional aspects of the English professional language. The scientific novelty of the study involves the complex application of the method of semantic analysis of the term "meaning-senses" (S.O. Gursky), based on which the different senses of the same sign at the speech level are not different variants of one invariant, but the result of a creative, abstracted combination by the native speaker semantic invariant in the paradigmatics of the language system by variable concepts in the syntagmatics of speech. It is the generalized, abstracted invariant meaning of the terminological unit that makes it possible to "migrate" from one terminological system to another, functioning at the same time as a commonly used word and as a term of a special field. No less important in the novelty of research is the process of abstracting thinking and the subsequent separation of the invariant meaning from its numerous definitions in dictionaries and special texts-contextual formations. Works on terminology, linguistics, semantics, branch terminology, linguistics and others serve as the theoretical and methodological basis of the research. The study of the terminology in mobile technologies is determined by the general focus of modern linguistic research on the definition of branch terminologies from the perspective of identifying the peculiarities of their creation, structure, semantics and functioning in a special field. We see a promising direction for further research in the comprehensive analysis of numerous new senses based on the actualization of differential, gradational, and potential senses. The study is motivated by the need to analyze the wide use of new vocabulary in the field of mobile communication technologies, the importance and specificity of this field. The research methods and techniques involved in the scientific work will contribute to a comprehensive analysis of the linguistic-cultural and linguistic-pragmatic aspects of other professional languages in various national variants of the modern English language.

Голова спеціалізованої вченої ради: Кочан Ірина Миколаївна (д. філол. н., професор, 10.02.01)

Головуючий на засіданні: Кочан Ірина Миколаївна (д. філол. н., професор, 10.02.01)

Підпис

М.П.

Відповідальний за подання документів: Жак О.В. (Тел.: 380636075982)

Підпис

**Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ**

Юрченко Т.А.